6 Janvier 1907.
N° 53.

6ª Januaro 1907. 53ª Numero.
5ª JARO, 5ª NUMERO.

6ᵉ Januari 1907.
Nʳ 53.

OFICIALA ORGANO DE LA « BELGA LIGO ESPERANTISTA » KAJ DE LA BELGAJ LIGAJ GRUPOJ.

Aliĝinta al la profesia Unuiĝo de la Perioda Belga Gazetaro.

Organe officiel de la « Ligue Espérantiste Belge » et des Groupes Belges Affiliés.

Affilié à l'Union professionnelle de la Presse Périodique Belge.

Officieel orgaan van den « Belgischen Esperantischen Bond » en der Belgische aangesloten Groepen.

Aangesloten bij het Beroeps-Verbond der Periodieke Belgische Drukpers.

DIREKCIO : 53, rue de Ten Bosch, BRUXELLES.

Kasisto-Administranto : Sʳᵒ J. COOX, en Duffel (Belgique).

ENHAVO.

Presisto-eldonisto A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, Nouvelle Promenade, 4, Bruges.

ABONNEMENTS

Au moins un an . . . . . fr. 6,00
Avec inscription à la Ligue *au moins* » 7,00
Membre protecteur de la Ligue avec abon.(Statuts p.II) *au moins* » 10,00
Un numéro . . . . » 0,25
1e et 2e année) en Belgique (. » 5,00
3e et 4e ») *chacune* (. » 6,00
Les collections pour l'étranger, par envoi *en plus* » 1,00

ABONOJ

Almenaŭ unu jaro ĉiulande . . fr. 6,00
Kun enskribo en la Ligo *almenaŭ* » 7,00
Protektanta ligano, kun abono *almenaŭ* » 10,00
Unu numero en Belgujo . . . » 0,25
1a kaj 2a jaro) en Belgujo) . . « 5,00
3a » 4a ») *ĉiu*) . . « 6,00
ĉiu sendo eksterlande pagas ĉiufoje . . . . » 1,00

INSCHRIJVINGEN

Ten minste 1 jaar . . . . . fr. 6,00
Met inschrijving in den Bond. *ten minste* » 7,00
Bond-Beschermer, inbegrepen maandschrift (Standr.. p. II) *ten minste* » 10,00
Een nummer . . . . » 0,25
1e en 2e jaar) in Belgie) . . » 5,00
3e en 4e jaar) *ieder*) . . » 6,00
Buitenland . . . . . *meer* . » 1,00

Pri ĉio kio ne interesas la kasiston, sin turni al la Direkcio, 53, rue de Ten Bosch, Bruxelles.
Adreso de la Kasisto-administranto : S'o J. COOX, en Duffel (Belgique).

La abonoj komencas nepre la 1a de Septembro. Se oni abonas poste, oni ricevas la jam aperintajn nojn. Ni akceptas poŝtmarkojn laŭvalore, sed ni pli ŝatas poŝtmandatojn.

L'abonnement commence le 1er Septembre. Si l'on s'abonne après cette date, on reçoit les Nos parus.

Het jaar begint den 1n September.— Indien men inschrijft in den loop des jaars, ontvangt men de vorige nummers.

ESPERANTISTAJ GAZETOJ.

JOURNAUX ESPÉRANTISTES. ESPERANTISCHE BLADEN.

Amerika Esperantisto, anglais-esperanto, à Oklahoma-City (Etats-Unis) . . . . fr. 5.00
Antaŭen Esperantistoj !!! espagnol-esperanto, Apartado 927, Lima, (Pérou) . . . . fr. 3.00
British Esperantist, anglais-esperanto, 13, Arundel street, London W. C. . . . . » 4.00
Esperantisten, suédois-esperanto, M. P. Alhberg, 37, Surbrunnsgatan, Stockholm (Suède) . » 3.50
Esperanta Ligilo, esperanto, en caractères Braille pour aveugles. M. Cart, 12, Rue Soufflot, » 3.00
Esperanto-Journal, français, (Administration de) Genève, pour 24 numéros . . . . » 3.75
Esperanto, hongrois-esperanto, Mr Marich Agoston, Üllöi-Ut. 59, Budapest, IX . . . kr. 3.80
Espero Katolika, esperanto, Mr Em. Peltier, Sainte-Radegonde lez Tours, (I. L.) (France) . fr. 5.00
Espero Pacifista, esperanto, Mr Gaston Moch, 26, rue de Chartres, Neuilly-sur-Seine (France) » 5.00
Foto-Revuo Internacia, français-esperanto, 118bis, rue d'Assas, Paris, ... » 5.00
Germana Esperantisto, allemand-esperanto, MM. Möller & Borel, 95, Prinzenstrasse, Berlin mark 3.00
Idealo, esperanto, Dr Vitangelo Nalli, Corso Calatafimi, 495, Palerme . . . . fr. 3.00
Internacia Revuo Medicina, en toutes langues et en Esperanto, Imprimerie Espérantiste, 33, Rue Lacépède, Paris, Ve . . . . » 7.00
Internacia Scienca Revuo, esperanto, M. P. Fruictier, 27, Bd Arago, Paris. . . . . . Paris, Ve . . . . » 7.00
Japana Esperantisto, japonais et esperanto, 3ĉome, Jurakĉo, Kozimacik, Tokio . . . » 3.00
Lingvo Internacia, bimensuel, esperanto, 33, rue Lacépède, Paris, Ve, ... » 5.00
avec supplément littéraire . . . . » 7.50
La Revuo, esperanto, 79, Bd St Germain, Paris . . . . » 7.00
L'Espérantiste, français-esperanto, Mr de Beaufront, 4, rue du Gril, Louviers, Eure, (France) » 4.00
Lumo, bulgare-esperanto, M. IV. Nenkov, rue Gorska, 2299, Tirnovo . . . . » 2.00
Ruslanda Esperantisto, russe-esperanto, Bolŝaja Podjaĉeskaja, 24, St Petersbourg. . . » 7.50
Pola Esperantisto, esperanto-polonais, 26, Akademicka, Leopolo, (Autriche) . . . » 2.50
Svisa Espero, esperanto, Mr Renard, 6, rue du Vieux Collège, Genève (Suisse) . . . » 2.50
Suno Hispana, espagnol-esperanto, M. Jimenez Loira, Avellanas, 11, presejo, Valencia (Espagne) » 3.00
Tra la Mondo, illustré, esperanto, 15, Boulevard des Deux Gares, Meudon S. O. (France) » 8.00

6 Janvier 1907.
N° 53.

6ª Januaro 1907. 53ª Numero.
5ª JARO, 5 NUMERO.

6e Januari 1907.
N° 53.

DUONMONATA GAZETO ESPERANTISTA.

LA BELGA SONORILO

JOURNAL ESPERANTISTE BELGE BI-MENSUEL.

BELGISCH ESPERANTISCH BLAD VERSCHIJNEND 2 MAAL TE MAANDE.

Oficiala Organo de la « Belga Ligo Esperantista » kaj de la Belgaj Ligaj Grupoj.

Organe officiel de la « Ligue Espérantiste Belge » et des Groupes Belges affiliés.

Officieel orgaan van den « Belgischen Esperantischen Bond » en der Belgische aangesloten Groepen.

Blinda Rozo.

Jen estas la titolo de nova tre atentinda verko : ĝi estas la traduko de la fame konata : « *Blinde Roza* » de nia glora flandra prozisto : Hendrik Conscience.

La verkoj de tiu plej bona verkisto konservas ankoraŭ ravan ĉarmon de juneco, de freŝeco, de sincera kortuŝeco ; ekster ĉia malfacila serĉado de afekta sentado, ili celas al ĝusta pentrado de ĉiaj homaj doloroj kaj ĝojoj, de ĉiaj pasioj kaj kormovoj : tial ili estas vere naturaj kaj, ĉar ili perfekte enpenetras en la reala ĉiutaga vivado kun ĝiaj senhaltaj ridoj kaj larmoj, laboroj kaj plezuroj, tial ili ankoraŭ plejmulte estas ŝatataj de la flandra popolo. Ho, certe, tre malproksime ili staras for de la nuna malkvieta, bruanta speco de literaturo : sed, kiel ĉi tiu prave konvenas por iom distrigi nian lacan, laboregantan kaj spiregantan altrangularon, tiel ankaŭ la verkoj de Conscience, tiom multe sinceraj, naturaj, *homaj*, ankoraŭ plaĉas kaj tre longe plaĉos al la homamaso, kiu sincere ridas kaj ploras, amas kaj laboras, kiu sincere *vivas* : al la popolo. Kaj tial ankaŭ, dum la tempo rapide forgesos tiom da nunaj gloraj verkistoj, ĝi nedifektite konservos la laboron de tiuj kiuj, same kiel Conscience, sincere priskribis la veran vivadon de sia epoko.

Cetere, inter la verkoj de Conscience, « *Blinde Roza* » estas rimarkinda pro la rava priskribo de plej delikataj kaj kortuŝaj sentoj.

Tre bone do verkiston kaj verkon elektis la respektinda aŭtorino : Sinjorino E. Van Melckebeke, patrino de la konata prezidanto de la Antverpena Grupo. Kaj mi aldonu ke la traduko vere estas inda je la originalo : tre flua, tre dolĉa kaj agrabla estas la Esperanta stilo de la verko : ĉu povis esti alie kiam oni subskribas per nomo tiom multe esperantista ? Zorge presita ĉe la presisto de la « Belga Sonorilo », la libro, plie, estas ornamata per multaj belaj bildoj.

Tre bedaŭrinde, la kruela morto trafis la aŭtorinon antaŭ la publikiĝo de la verko, kaj la filo devis fini la patrinan laboron.

Korpreme, ĉar tiom da fojoj mi pasigis longajn kaj agrablajn horojn ĉe tiu modela familio esperantista, mi raportas pri la postmorta verko de tiu fervorega Esperantistino : eĉ malaperinte el nia rondo, ŝi ankoraŭ laboras por ŝia karega Esperanto, ĉar ŝia verko ne sole utilos al la flandra literaturo, kiun ĝi diskoniĝos kaj ŝatiĝos, sed ankoraŭ al nia lingvo, kies literaturon ĝi vere pliriĉigos per bela kaj laŭdinda verko.

Kaj, kiel ŝia libro, la memoro pri la bedaŭrata aŭtorino longe vivados ĉe la Esperantistoj.

Dro M. SEYNAEVE.

Délégation pour l'adoption d'une langue auxiliaire internationale.

Delegatio por alpreno de internacia lingvo helpanta.

Nous donnons ci-dessous la lettre que les dévoués secrétaires de la *Délégation pour l'adoption d'une langue auxiliaire internationale* ont adressée aux délégués des divers pays.

Les signataires de cette lettre sont les éminents auteurs de l'*Histoire de la Langue Universelle*, ouvrage capital qu'on doit avoir lu pour pouvoir, sans trop de ridicule, s'occuper de l'importante question du choix de la langue seconde la même pour tous.

Paris, le 1er Décembre 1906.

MONSIEUR LE DÉLÉGUÉ,

Les conseils et les instances d'un certain nombre de membres de la Délégation nous ont convaincus de la nécessité d'aboutir à une solution finale au cours de l'année prochaine. C'est, en effet, en 1907 que l'*Association internationale des Académies* doit tenir sa troisième Assemblée générale à Vienne, (Wien), et quelques-uns de nos amis croient et espèrent qu'elle voudra bien se charger alors du hoix de la langue auxiliaire. A vrai dire, nous n'osons partager cet espoir, car, si notre œuvre a déjà l'approbation et l'appui d'académiciens assez nombreux et illustres, elle a contre elle l'hostilité latente ou avouée d'autres académiciens influents, comme MM. DIELS, GOMPERZ et PERROT, soit par préjugé national, soit par simple misonéisme. Nous croyons donc qu'il faudrait attendre trop longtemps que la majorité des Académies se convertisse à notre idée, et que leur concours ne nous sera acquis que lorsqu'il sera devenu inutile, c'est-à-dire quand la langue internationale s'imposera à elles comme un fait accompli. En tout cas, il n'est pas possible d'attendre leur quatrième Assemblée (1910) pour les saisir de la question. Les progrès que l'idée fait dans le public, et la diffusion croissante de l'Esperanto, nous obligent, en répondant à l'attente générale, à prendre une détermination dont l'effet sera décisif à l'heure présente, tandis que, différée plus longtemps, elle risquerait d'être tardive et stérile.

Voici, en conséquence, le plan d'action que nous vous proposons, conformément au programme formulé dans la *Déclaration*. Nous ferions une démarche officielle auprès de *l'Académie impériale des Sciences de Vienne* pour la prier d'inscrire la question de la langue internationale à l'ordre du jour de la prochaine Assemblée générale. Nous nous adressons à cette Académie de préférence à toute autre, d'abord parce qu'elle a la présidence

Ni publikigas ĉi sube la leteron kiun la sindonaj sekretarioj de la *Delegacio por alpreno de internacia lingvo helpa* dissendis al la delegatoj de ĉiuj landoj.

La subskribintoj de tiu letero estas la eminentaj aŭtoroj de la fame konata libro *Histoire de la Langue Universelle*, ĉefa verko kiun oni devas esti leginta por povi, sen tro da ridindeco, pritrakti la gravan demandon pri elekto de la internacia lingvo la sama por ĉiuj.

Parizo, la 1a Decembro 1906.

SINJORO DELIGITO,

La konsiloj kaj rogoj de ia nombro da membroj de la Delegacio, konvinkis nin pri la neceso celi al fina solvo dum la proksima jaro. Efektive, dum la jaro 1907, la *Internacia Asocio de la Akademioj* organizos sian trian ĝeneralan kunvenon en Vienno (Wien) kaj kelkaj inter niaj amikoj opinias kaj esperas ke ĝi akceptos la taskon elekti la helpantan lingvon. Pro vero, ni ne kuraĝas partopreni al tiu espero, ĉar se nia entrepreno jam havas aprobon kaj apogon de Akademianoj sufiĉe multnombraj kaj famaj, ĝi kontraŭe ricevas kaŝitan aŭ montritan malhelpon de aliaj influantaj Akademianoj, ekzemple Sroj *Diels*, *Gomperz* kaj *Perrot*, ĉu pro nacia antaŭjuĝo, ĉu pro simple propra opinio. Ni do kredas ke estus necesa atendi tro longatempe por ke la plimulto el la Akademioj konvertiĝus al nia ideo, kaj ke ilia helpo por ni estus nur certa, kiam tio estus neutila, tiel estas kiam la internacia lingvo imponos al ili kiel plenumita fakto. Kia estus la okazo, ne estas ebla atendi la kvaran kunsidon (1910) por prezenti al ili la demandon, La progresoj, kiujn la ideo faras ĉe la publiko, kaj la kreskanta disvastigado de Esperanto devigas nin, respondante al la ĝenerala atendo, elekti decidon de kiu efiko estos plena en tiu ĉi momento, dum ĝia prokrasto fariĝus malfrua aŭ senfrukta.

Konsekvence, jen estas la agema plano ke ni proponas al vi, konforme al la programo definita en la *Deklaracio*. Ni organizus oficialan klopodon ĉe la *Imperia Akademio de la Sciencoj el Vienno* por rogi de ĝi la enskribon de la demando pri la internacia lingvo en la tagordo de la proksima ĝenerala kunveno. Ni nin turnas al tiu Akademio, prefere al alia, unue ĉar ĝi ricevos la prezidon de la *Asocio* dum tiu ĉi jaro, sekve ĉar ĝi prezentis la unuan

de l'*Association* pour cette année, ensuite parce qu'elle a pris la première décision relative à notre œuvre en chargeant M. Hugo Schuchardt du Rapport que vous connaissez, et qui concluait en faveur de la Délégation. Pour que cette démarche puisse être prise en considération, il faut qu'elle soit faite au moins trois mois avant l'Assemblée générale ; il faudrait donc qu'elle fût faite dès le mois de janvier. Nous n'avons pas le temps d'élire dans un aussi bref délai le *Comité* prévu à l'article 3 ; nous vous demandons de nous autoriser à faire nous-mêmes la démarche auprès de l'Académie de Vienne, en la faisant appuyer par quelques-unes des hautes personnalités qui patronnent notre œuvre. Au surplus, quelles que soient les protections dont elle puisse se prévaloir, il est prudent de s'attendre à une réponse négative, qui est d'ailleurs prévue dans la *Déclaration*, et qui ne peut nuire au succès de notre entreprise. Elle dégagera simplement notre responsabilité à l'égard des Académies, et rendra à la Délégation toute sa liberté d'action.

C'est alors que nous vous inviterons à élire le *Comité* qui devra prendre la décision définitive et choisir la langue internationale à adopter. Mais auparavant nous devons vous consulter sur les modalités de cette élection. En premier lieu, il convient que ce *Comité* comprenne des représentants des principaux pays d'Europe et d'Amérique, et aussi de quelques nations secondaires. D'autre part, il importe qu'il ne soit pas trop nombreux, pour qu'il puisse se réunir et se mettre d'accord plus facilement. Pour ces diverses raisons, nous estimons que ce nombre ne peut être inférieur à dix, ni supérieur à douze, et nous vous proposons de le fixer à douze, en prévision des empêchements toujours possibles à la dernière heure. En outre, il serait bon de permettre au *Comité* de se compléter en s'incorporant telle ou telle personne dont la collaboration paraîtrait utile en vertu de sa compétence ou de son autorité. Pour ne pas être contraints d'organiser un second tour de scrutin qui causerait un retard assez considérable, il nous semble que l'élection peut être faite à la majorité relative. D'autre part, vous le savez, les auteurs de langues auxiliaires ne sont pas admis à faire partie de la Délégation ; le bon sens indique que la raison de cette exclusion est valable *à fortiori* pour le Comité : il n'est pas admissible qu'un auteur de L. I. soit appelé à juger les projets de ses concurrents. Mais, bien entendu, les auteurs de L. I. seront cordialement invités à exposer et à défendre leur œuvre devant le *Comité*.

Nous dresserons pour cette élection la liste des candidats que vous voudrez bien nous indiquer. Nous nous permettrons de vous proposer la nôtre, élaborée d'après vos indications et les conseils des plus éminents amis de l'œuvre, en nous conformant à la pensée que voici : faire entrer au *Comité* (sous les conditions de nationalité indiquées plus haut (les savants les plus notables et les plus autorisés dont les dispositions favorables nous seraient connues,et qui offriraient en même temps toutes les garanties d'indépendance et d'impartialité, afin que leur décision ait pour le public la même valeur que si elle émanait de l'*Association des Académies* (voir la Pré-

decidon rilatan al nia afero, kiam ĝi demandis al S^ro^ Hugo *Schuchardt* la Raporton, kiun vi scias, kaj kiu konkludas favore por la *Delegacio*.

Por ke tiu klopodo povus ricevi ŝatan akcepton, estas necesa ke oni ĝin entreprenus almenaŭ tri monatoj antaŭ la ĝenerala kunveno ; estus do necesa ke ni plenumus ĝin de la januara monato. Ni ne havas sufiĉe da tempo por elekti, dum tiu templimo, la *Komitaton* antaŭviditan laŭ la 3ª artikolo ; ni rogas de vi permeson por ni mem fari la klopodon ĉe la Akademio de Vienno, kaj apogigi ĝin de kelkaj ĉefaj scienculoj kiuj patronas nian entreprenon. Aliparte, kiaj ajn estus la protektoj, kiujn ni povus kalkuli, estas prudenta atendi neigitan respondon, kiu estas ankaŭ antaŭvidita en la *Deklaracio* kaj kiu ne povas malhelpi la sukceson de nia entrepreno. Ĝi liberigus simple nian respondecon kontraŭ la *Akademiaro* kaj redonos al la *Delegacio*, ĝian plenan ageman liberecon.

Tiam ni invitos vin elekti la *Komitaton*, kiu decidos definitive kaj kiu, siavice, elektos la alprenotan internacian lingvon. Sed, antaŭe, ni devas konsiliĝi kun vi pri la modoj de tiu elekto. Unue, estas deca ke tiu *Komitato* enhavu riprezentantojn de la ĉefaj landoj de Eŭropo kaj Ameriko, kaj ankaŭ de kelkaj neĉefaj nacioj. Aliparte, estas nepre necesa ke ĝi ne estu tro multnombra. por ke ĝi povu kunveni kaj akordiĝi pli facile. Pro tiuj diversaj kaŭzoj, ni opinias ke tiu nombro povas nek subiĝi dek, nek superiĝi dekdu, kaj ni proponas al vi fiksi kiel nombron dekdu, antaŭvidante la kontraŭaĵojn ĉiam eblajn je la difinita horo.Plie, estus saĝa permesi al la *Komitato* ke ĝi povu sin plenigi alvokante tian aŭ tian personon de kiu kunlaboro sajnus utila pro kompetenteco aŭ sciemeco. Por ke ni ne devu, pro okazo, organizi duan voĉdonon, kiu kaŭzus prokraston tro gravan, ŝajnas al ni ke la voĉdono povas okazi per la rilata plimulto. Ankoraŭ vi scias ke la aŭtoroj de helpantaj lingvoj ne povas partopreni al la *Delegacio*,rajto montras ke la kaŭzo de tiu forĵeto valoras *a fortiori* por la Komitato ; oni ne povas akcepti ke ia elpensinto de L. I. povu juĝi siajn konkurantojn. Sed, kompreneble, la elpensintoj de ia L. I. estos tutkore invititaj por elmontri kaj defendi sian verkon al la *Komitato*.

Ni kunmetos, por tiu voĉdono, la nomaron de la kandidatoj, kiujn vi bonvole montros al ni. Ni ankaŭ permesos al ni mem, proponi nian nomaron, formitan laŭ viaj montroj kaj la konsiloj de la plej eminentaj amikoj de la entrepreno, akceptante la jenan celon : enigi en la *Komitato* (laŭ la supre diritaj kondiĉoj pri nacieco)la scienculojn la plej bone konatajn kaj la plej kapablajn de kiuj la favoraj inklinoj estus de ni konataj, kaj kiuj donus al ni, samtempe, ĉiujn garantiaĵojn pri memstareco kaj senpartieco, por ke ilia decido havu, por la publiko,

face de notre *Histoire de la Langue universelle*, pp. XXI et XXII.)

Nous nous mettrons à la disposition du *Comité* pour être ses intermédiaires auprès de vous, et par vous auprès des Sociétés adhérentes, et aussi pour lui fournir tous les renseignements et documents relatifs à la L. I., dont nous sommes possesseurs. Pour caractériser cette double mission, notre intention est de vous prier de nous donner le titre de « Secrétaires du Comité », et, dès maintenant, nous vous demandons de créer cette fonction de «Secrétariat du Comité» comportant deux titulaires.

Enfin, les décisions du *Comité* seront-elles prises à la majorité absolue ou à la majorité relative ? Evidemment, la majorité relative suffit, d'autant plus qu'on ne pourra répondre aux questions essentielles que par oui ou par non.

Nous espérons que vous voudrez bien approuver nos propositions, dont voici le résumé :

1° Vous nous autorisez à faire sans délai (par dérogation à l'article 5 de la *Déclaration*), auprès de l'*Académie des Sciences de Vienne*, la démarche prévue au même article ;

2° Le *Comité* comprendra douze membres et deux secrétaires ;

3° Les auteurs de projets de L. I. sont inéligibles ;

4° L'élection des membres du *Comité* aura lieu en un seul vote, à la majorité relative ;

5° Le *Comité* pourra s'adjoindre un ou plusieurs membres supplémentaires ;

6° Le *Comité* prendra ses décisions à la majorité relative.

Si toutefois vous différiez d'avis avec nous sur tel ou tel point, **nous vous prions instamment de nous le faire savoir sans retard**. *L'absence de réponse sera considérée comme une approbation des propositions ci-dessus.*

Si ces projets ont votre agrément, notre prochaine lettre vous invitera à prendre part à l'élection du *Comité* et à exprimer vos préférences et vos vœux concernant le choix de la langue auxiliaire. En attendant ce moment, nous vous prions de redoubler d'efforts pour gagner des adhésions à la DÉLÉGATION, afin d'accroître son autorité dans cette année 1907, qui sera décisive pour la réalisation de nos désirs.

Veuillez agréer, Monsieur le Délégué, l'assurance de nos sentiments distingués et dévoués.

Le Trésorier : LOUIS COUTURAT. Docteur ès Lettres, 7, Rue Pierre Nicole, Paris (Ve).

Le Secrétaire général : L. LÉAU. Docteur ès Sciences, 6, Rue Vavin, Paris (VIe).

saman valoron kiun ĝi havus se tio elvenus de la *Asocio de la Akademioj* (vidu la antaŭparolon de nia *Historio de la Universala lingvo*, pp. XXI kaj XXII).

Ni estos je la dispono de la *Komitato* por riprezenti ĝin apud vi, kaj per vi, apud la aliĝantaj societoj kaj ankaŭ por doni al ĝi ĉiujn sciigojn aŭ dokumentojn rilatajn al la L. I. kiujn ni posedas. Por karakterizi tiun duoblan mision, ni rogas de vi ke vi bonvolu doni al ni la titolon « Sekretarioj de la Komitato » kaj de nun, ni proponas kreon de tiu funkcio po du titoluloj.

Fine, ĉu la decidoj de la *Komitato* devus ricevi la absolutan plimulton de la voĉoj aŭ nur la rilatan plimulton ? Sendube, la rilata plimulto sufiĉus, konsidere ke, plie, oni povos respondi al la ĉefaj demandoj nur per jes aŭ per ne.

Ni esperas ke vi bonvolos aprobi niajn proponojn kiujn ni resumas tiele :

1ª Vi permesas al ni fari senprokraste (ne konforme al la 5ª artikolo de la *Deklaracio*) ĉe la *Akademio de la Sciencoj el Vienno*, la klopodon antaŭviditan en tiu artikolo ;

2ª La Komitato enhavos dudek membrojn kaj du sekretariojn ;

3ª La aŭtoroj de projektoj pri L. I. estas neelekteblaj ;

4ª La elekto de la membroj de la *Komitato* okazos per sola voĉdono, per rilata plimulto da voĉoj ;

5ª La *Komitato* sin pliigos laŭvole per almeto de unu aŭ kelkaj aldonitaj membroj ;

6ª La *Komitato* voĉdonos siajn decidojn per rilata plimulto da voĉoj.

Se, iafoje, via opinio ne estus kiel la nia pri tai aŭ tia punkto, **ni nepre rogas de vi ke vi sciigu tion al ni senprokraste.**

Se ni ne ricevas respondon de vi, ni konkludos ke vi aprobas la ses proponojn supre klarigitajn.

Se tiuj projektoj estos akceptitaj de vi, nia proksima letero invitos vin partopreni al la voĉdono de la *Komitato* kaj montri viajn preferojn kaj dezirojn pri la elekto de la helpanta lingvo. Atendante tiun momenton, ni esperas ke vi duobligos la penojn por rikolti aliĝojn al la *Delegacio*, por grandigi ĝian povecon dum la jaro 1907 kiu estos decida por realigo de niaj deziroj.

Volu akcepti, Sinjoro delegito, la certecon de niaj sentoj apartaj kaj sindonemaj.

La Kasisto : LOUIS COUTURAT, Doktoro es literaturo, 7, rue Pierre Nicole, Paris (Ve)

La ĝenerala Sekretario : L. LEAU. Doktoro es sciencoj, 6, rue Vavin, Paris (VIe)

Tradukis Jos. Jamin.

Délégation pour l'adoption d'une langue auxiliaire internationale.

ÉTAT DE LA DÉLÉGATION

N. B. — La Délégation est **absolument étrangère** aux questions d'ordre politique ou religieux.

La liste des Sociétés ayant adhéré à la Délégation dans le monde entier étant trop longue pour les colonnes de la *Belga Sonorilo*, nous nous contentons de reproduire ci-après la liste des Sociétés belges.

De même, pour les membres d'Académies et les professeurs d'Universités, nous ne donnerons que les noms des adhérents belges.

Ĉar la nomaro de l' societoj kiuj, en la tuta mondo, aliĝis la Delegacion, estas tro ampleksa por publikiĝi en la *Belga Sonorilo*, ni publikigos, ĉi sube, nur la nomaron de l' belgaj societoj.

Same pri la akademianoj kaj universitataj profesoroj, ni donos nur la nomojn de l' belgaj aliĝintoj.

Sociétés et Délégués de Belgique.

Algemeen Paedologisch Gezelschap (Anvers). — M. Ad. Finet, régent.
Association belge des Chimistes. — M. R. Lucion, docteur ès sciences; M. Willenz, docteur ès sciences.
Association des Ingénieurs sortis des Écoles de Gand. — M. J. Massau, président de l'Association.
Association des jeunes Architectes de Bruxelles. — M. P. Le Clerc, architecte, président de l'Association; M. J. Dumont, architecte.
Association belge de photographie. — M. Puttemans, professeur de chimie à l'Ecole industrielle, président de la section bruxelloise de l'Association; M. A. Robert, chimiste adjoint au laboratoire de la ville de Bruxelles.
Cercle d'Études photographiques et scientifiques d'Anvers. — M. Ernest Van den Kerckhove.
Cercle littéraire et scientifique de Molenbeek-Saint-Jean (Bruxelles). — M. le Dr C. Bendin, président, et M. E. Lambert, vice-président du Cercle.
Cercle Polyglotte de Bruxelles, — M. Édouard Blanjean, membre du Comité central; M. le capitaine d'artillerie Charles Lemaire; M. Joseph Jamin, architecte; Mlle Augusta Greiner, directrice de Pensionnat.
Extension de l'École Normale (Bruxelles). — M. J. Mehauden, président; M. Thiri, trésorier; MM. Deheuster, Timmermans, Wynincx, membres du Comité.
Fédération des Philatélistes belges. — M. J. Coox, comptable.
Institut des Hautes Études de Bruxelles. — M. Émile Bertrand, professeur à l'École des Mines du Hainaut.
Institut international de Bibliographie (Bruxelles). — M. Henri Lafontaine, sénateur, et M. Paul Otlet, secrétaires de l'Institut.
Ligue belge du droit des Femmes. — Mlle M. Popelin, docteur en droit.
Société centrale d'Architecture de Belgique. — M. E. Anciaux et M. J. Jamin, architectes.
Société belge d'Astronomie (Bruxelles). — M. Jacobs, président; M. Lagrange, professeur à l'École militaire.
Société Belge des Ingénieurs et des Industriels. — M. le capitaine d'artillerie Charles Lemaire.
Société d'Études coloniales (Bruxelles). — M. le général Donny, aide de camp de Sa Majesté le Roi des Belges; M. le capitaine d'artillerie Charles Lemaire.
Société royale de Géographie d'Anvers. — M. le capitaine Ch. Lemaire; M. Arthur De Jardin.
Touring-Club de Belgique. — M. le capitaine Ch. Lemaire.
Université populaire Nord-Est (Bruxelles). — M. De Conink, sténographe honoraire du Sénat; M. Rijmers, professeur à l'École normale d'Instituteurs.
Université populaire de Laeken. — M. Saucin, instituteur.
Université populaire d'Etterbeek. — M. le major d'artillerie Pétillon; M. Aug. Van Gele, professeur.
Université populaire de St-Josse. — M. R. de Scheirder.

Délégation pour l'adoption d'une langue auxiliaire internationale.

LISTE DES SIGNATURES BELGES (1)

RECUEILLIES PAR

L'ADRESSE A L'ACADÉMIE DES SCIENCES DE PARIS

ET PAR LA

Pétition Internationale adressée aux Académies

JUSQU'AU 1er OCTOBRE 1906.

BRUXELLES.

ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES, DES LETTRES ET DES BEAUX-ARTS.

MM. **H. Denis**, professeur de l'Université libre.
P. De Heen, professeur de l'Université de Liége.
J. Deruyts, professeur de l'Université de Liége.
† le général **De Tilly**.
Discailles, professeur de l'Université de Gand.
† **Folie**, professeur émérite de l'Université de Liége, directeur honoraire de l'Observatoire royal.
J. Fraipont, professeur de l'Université de Liége.
C. Le Paige, professeur de l'Université de Liége.
Malaise, professeur de l'Université nouvelle.
Mansion, professeur de l'Université de Gand.
Mourlon, directeur du Service géologique de Belgique.
J. Neuberg, professeur de l'Université de Liége.
W. Spring, professeur de l'Université de Liége.
G. Van der Mensbrugghe, professeur de l'Université de Gand.
R. Berthelot, membre associé.
Massau, membre correspondant, professeur de l'Université de Gand.
Rolin, membre correspondant, professeur de l'Université de Gand.
F. Swarts, membre correspondant, professeur de l'Université de Gand.

UNIVERSITÉ LIBRE.

MM. **R. Berthelot***, membre associé de l'Académie royale de Belgique.
H. Denis*, membre de l'Académie royale de Belgique.
L. Leclère.
E. Rousseau.
F. Cattier.

UNIVERSITÉ NOUVELLE.

M. **G. Degreef**, recteur.

FACULTÉ DE DROIT.

MM. **Dejongh, Destrée, Gheude, Hamande, Lafontaine, Lemaire, Oclos, E. Picard, Pirard, Royer, Van den Bowen**.

INSTITUT DES HAUTES ÉTUDES.

MM. **Destrée***, **Effront, Félix, Lafontaine***, **Lafosse, Malaise***, **E. Picard***, **Vinck**.

GAND.

FACULTÉ DE PHILOSOPHIE.

MM. **De la Vallée-Poussin, Discailles***, **Roersch, Van Ortroy**.

FACULTÉ DE DROIT.

MM. **Beatse, De Ridder, Nossent, Rolin***, **Van den Bossche, Van Wetter**.

FACULTÉ DES SCIENCES.

MM. **Claeys, Cloquet, Colard, Cornet, De la Royère, Demoulin, Depermentier, Fagnart, Flamache, Foulon, Keelhoff, Mansion***, **Massau***, **Servais, Steels, F. Swarts***, **Th. Swarts, Van der Linden, Van der Mensbrugghe***, **Van de Vyver, Van Rysselberghe, Wolters**.

LIÉGE.

UNIVERSITÉ.

MM. **De Heen***, **Deruyts***, † **Folie***, **Fraipont***, **Le Paige***, **W. Spring***, membres de l'Académie royale de Belgique.

MONS.

ÉCOLE DES MINES DU HAINAUT.

MM. **Macquet**, directeur; **Bertrand, Bosquet, Canon, Cornet***, **Debachy, Fourneau, Halleux, Houzeau de Lehaie***, **Legrand, Martin, Mirland, Stassart**.

(1) Ces signatures sont recueillies exclusivement parmi les membres des Académies et des Universités de tous les pays. Elles sont classées par villes, suivant l'ordre alphabétique (exception faite pour Paris, siège de la **Délégation** et point de départ de la **Pétition**). En attendant qu'une autorité compétente ait fixé le nom international des villes, nous leur donnons leur nom français, en indiquant entre parenthèses la traduction dans la langue du pays. Quand le nom d'une personne figure plusieurs fois dans cette liste, il est accompagné d'un astérique, sauf la première fois.

BELGA LIGO ESPERANTISTA.

Ĝenerala Kunveno de la Komitato.

La dimanĉo 30a de Decembro, la Komitato kunvenis ĉe la nova sidejo de la Direkcio de La Belga Sonorilo, loĝejo de Sro Komto Ch. Lemaire en Bruselo, strato Ten Bosch no 53, de la 10a horo matene ĝis vespero.

Ĉeestis, Komto Ch. Lemaire, prezidanto de la Ligo, Fraŭlino E. Lecointe, Sino Jeanne Xhoffer (Verviers) anstataŭanta Sron Palmer, Sroj L. Blanjean, J. Coox, administracia kasisto, H. Calais, nova deligito de la grupo « La Semanto » el Laeken, Jos. Jamin, E. Mathieu, Dro M. Seynaeve, Sloutsky nova delegito de la Grupo Esperantista el Liége, A. Van der Biest, Dro Raym. Van Melckebeke kaj Kolonelo Vermeulen, nova delegito de la Antverpena grupo Esperantista ; ĉeestis ankoraŭ al la kunveno Sroj De Roy (Antverpeno) kaj Leo Jamin (Bruselo) de la redakcia Komitato de la jurnalo, invititaj de la Prezidanto.

Tiu-ĉi salutas la novajn delegitojn kaj legas leteron pri novjara bondeziro sendita de la junaj blindulоj de la Reĝa Instituto de Woluwe-St Lambert. Al tiu letero estas aldonita speciala komplimento skribita france, flandre kaj esperante, per literoj « Braille » kaj per ordinaraj literoj elpuŝitaj tiel Braille'aj. Jen la Esperanta komplimento :

Nur estu por vi
Tiu ĉi nova jaro,
Je grandaj favoroj
Tutplena tagaro

La prezidanto transdonas al la kasisto la jam anoncitajn donacojn al la Ligo de Sroj Ernest Solvay, Albert Lecointe, Ernest Mélot, kaj la novajn ricevitajn de Sroj Lambert kaj Janssens.

Komandanto Ch Lemaire raportas pri agado de la Ligo ĝis nun kaj ekzamenas la situacion en estonteco. Dum la venonta jaro 1907 okazos certe la elekto de ia komitato de la Delegacio pri enkonduko de universala helpanta lingvo, li difinas la rolon de la Ligo kaj anoncas ke, pro la graveco de la movo en nia lando, Belgujo havos rajton elekti unu delegiton al tiu komitato.

Pro lia foresto dum la proksima jaro, la Komto Ch. Lemaire esprimas la deziron forlasi la prezidon de la Ligo kaj proponas, kiel prezidanton, Dron Raym. Van Melckebeke.

Tiu ĉi dankas tutkore pri la ricevita honoro, sed ne povas akcepti tiun gravan funkcion, ĉar liaj profesiaj laboroj permesas nur al li sinokupi pri la Antverpena grupo; li proponas kandidaton Sron Lucien Blanjean. Siavice tiu ĉi ne povas akcepti la honoran oficon, li estas tute sindonema al nia afero, sed li opinias ke en la nuna stato, oni povus malfacile anstataŭigi Sron Komon Ch. Lemaire. Ciuj ĉeestantoj opinias same kaj post ĝenerala rogo, Komto Ch. Lemaire akceptas konservi la funkcion sed, ĉar li post kelkaj tagoj, reveturos en Afriko, li proponas elekton de du vic-prezidantoj.

Aplaŭde, oni elektas Srojn Luc. Blanjean el Bruselo kaj A. Van der Biest el Antverpeno; aliparte Sro Jos. Jamin akceptas funkcion de ĝenerala sekretario de la Ligo.

Oni decidis ankoraŭ ke la proksima ĝenerala kunveno de la Ligo okazos ekster Bruselo. Ĉar la fonda kunveno okazis en Antverpeno, Sro Sloutsky proponas kunvenon en Liége ; tiun proponon oni unuvoĉe akceptis.

***

Posttagmeze oni traktis unue la demandon pri redakcia komitato de la ĵurnalo. Sro Komto Ch. Lemaire direktos de nun la ĵurnalon, de kiu loko estos en lia domo. Kelkaj Bruselaj kaj Antverpenaj samideanoj helpos lin kaj dum lia vojaĝo en Afriko, Sro Jos. Jamin anstataŭigos lin je la direkcio. Tamen ĉiu kuriero alportos al la gazeto novaĵojn el Afriko kaj tiel, La Belga Sonorilo — elironta de nun duonmonate — enpresigos tre interesajn vojaĝajn raportojn kaj la direktoro de la ĵurnalo ĉiam korespondados kun la redakcia komitato pri la ĵurnalaj aferoj.

Komandanto Ch. Lemaire dankas la redaktorojn kiuj ĝis nun direktis la ĵurnalon kaj aparte Sron M. Seynaeve kiu, pro profesiaj laboroj, ne povis plu direkti nian organon sed de kiu kunlaborado daŭriĝos.

Sro Coox prezentas al la Ligo la kalkulon de sia kaslibro kiun oni aprobas unuvoĉe kaj la prezidanto komunikas leteron de Sro E. Mathys el Louvain pri lia nova lernolibro. Tiuj dokumentoj estos ambaŭ enlokigitaj en la proksima numero de la ĵurnalo.

Sro R. Van Melckebeke detale parolas pri propono de diplomoj aŭ atestoj. Tuje la diskuto montras ke la opinioj diversiĝas; la prezidanto rogas ke ĉiu el la komitatanoj klarigus sian propran opinion; sekve oni voĉdonas.

La kunveno forĵetas la proponon disdoni ateston pri lernado kaj akceptas per 6 voĉoj kontraŭ 5, la proponon organizi ekzamenon por disdono de diplomoj profesoraj (atesto pri kapableco). Post nova diskuto pri organizo de tiu ekzameno oni decidis ke la diversaj grupoj traktos, ĉiu aparte, la sekvantajn temojn kaj tute libere aprobos aŭ malaprobos :

1e Ĉu diplomo estas necesa ?

2e Ĉu estas necese organizi du ekzamenojn, t. e. d. la unuan de la grupo, la duan de la Ligo (dugrada ekzameno) aŭ nur unu ekzamenon ?

3e Kiamaniere la grupoj aŭ la Ligo elektus la juĝantaron.

4e Kia estos la materio de tiu ekzameno. En proksima kunveno de la komitato, ĉiu delegito raportos pri la decido de sia grupo.

Sro Luc. Blanjean rogas parolon kaj en bela Esperanta improvizio, li memoras la helpon kiun komandanto Ch. Lemaire alportis al la Ligo kaj al la Esperanta agado en Belgujo. En atendo de lia foriro por la Centra Afriko kie li plenumos grandhonoran mision, je la nomo de la komitato de la Ligo kaj de ĉiuj Belgaj Esperantistoj, Sro Blanjean deziras al la kuraĝema oficiro longdaŭran sanon, feliĉan vojaĝon kaj esprimas la esperon ke ni baldaŭ revidos lin ĉiam pli agema kaj pli sindonema por direkti nian Belgan anaron.

Komandanto Ch. Lemaire, tre kortuŝita, dankas ĉiujn por la esprimitaj bondeziroj kaj sentoj. Li alvokas helpon de ĉiuj samideanoj por subteni Esperanton en la grava batalo kiu baldaŭ komenciĝos por definitiva enkonduko de helpanta lingvo; li esperas ke ĉiu el ni faros sian devon. Post amika interparolado kaj vizito de la nova loĝejo de la prezidanto kie Esperanto (Ligo kaj ĵurnalo) havos de nun sian apartan salonon. la mastro ĉarmis siajn gastojn per rava muzika ludo kaj la kunveno disiĝis ĉirkaŭ la 9a horo vespere.

La Ĝenerala Sekretario,
Jos. Jamin.

Lettre reçue par le Président de la Ligue espérantiste belge:

Commandant Ch. Lemaire,
142, Rue Royale, Bruxelles. Belgique.

Norfolk. V$_A$. U. S. A. Nov. 24, 1906.

Dear Sir,

(Traduit de l'anglais). L'exposition de Jamestown qui se tiendra à Norfolk, Virginia, en 1907, constituera une grande exposition internationale à laquelle prendront part les principales nations du monde.

On se propose d'y tenir un congrès espérantiste international, congrès auquel tous ceux qui s'intéressent à cette langue nouvelle universelle, sont invités à assister afin d'aider à la cause de l'Esperanto. Votre nom a été suggéré comme un de ceux qui marquent dans la cause de l'Esperanto; c'est pourquoi nous espérons que vous voudrez bien assister à ce congrès et faire tout pour aider à la cause en amenant d'autres personnalités à participer au Congrès.

L'Exposition de Jamestown sera internationale, navale, militaire et éducationnelle; elle commémorera le 300me anniversaire du premier établissement anglais permanent en Amérique.

Son rapport avec des événements historiques la désigne particulièrement pour un congrès international de ceux qui sont désireux de promouvoir l'Esperanto et d'éveiller le Monde à l'importance de ce langage universel.

Le vaste « auditorium » de l'Exposition ou « Hall des Congrès », avec telles salles pour réunions qui seraient désirables seront mises à la disposition du congrès Espérantiste, et la presse Américaine étrangère fera un emploi spécial de ce nouveau langage.

Toute suggestion de votre part, concernant l'organisation de ce congrès, sera appréciée par la compagnie de l'Exposition de Jamestown, et nous vous prions de nous répondre à votre convenance, en nous disant le moment le plus désirable pour l'ouverture d'un Congrès Espérantiste pendant l'Exposition de Jamestown qui durera du 26 Avril au 30 Novembre 1907.

Respectfully.
(*signé*) : C. Brooks Johnston
chairman. Board of Governors.

***

A cet appel si intéressant le Commandant Lemaire a dû répondre qu'il s'embarquerait le 22 janvier 1907 en destination de l'Afrique centrale, où il se rend en qualité de premier commissaire du Gouvernement Congolais à la mission mixte anglo-congolaise chargée de fixer sur le terrain le 30me méridien Est de Greenwich, qui forme, d'après les traités, la séparation entre les territoires anglais et les territoires congolais. Le Commandant Lemaire ne pourra donc assister ni au congrès de Norfolk, ni au congrès de Cambridge.

Letero ricevita de la Prezidanto de la « Belga Ligo Esperantista » :

Komandanto Ch. Lemaire,
142, rue Royale, Bruselo, Belgujo.

Norfolk, V^A, U. S. A. 24a de Novembro 1906.

Kara Sinjoro,

(Tradukita el angla lingvo).

La Ekspozicio de Jamestown kiu okazos en Norfolk, Virginia, dum la jaro 1907, fariĝos granda internacia ekspozicio, al kiu la ĉefaj nacioj de la mondo partoprenos.

Oni intencas organizi internacian Esperantistan Kongreson, al kiu ĉiuj, kiuj sin interesas al tiu nova lingvo universala, estos invitotaj por helpi la aferon de Esperanto. Via nomo estis proponata kiel unu el tiuj, kiuj estas indaj en tiu agado ; tial ni esperas ke vi akceptos apudesti tiun kongreson kaj klopodos por helpi la entreprenon, varbante aliĝon de aliaj personoj.

La Ekspozicio de Jamestown estos internacia, mara, milita kaj edukaja ; ĝi memorigos la 300an datrevenon de la unua angla fondo, daŭranta en Ameriko. Ĝia rilato kun historiaj okazintaĵoj difinas ĝin aparte por internacia kongreso de tiuj, kiuj deziras antaŭenpuŝi Esperanton kaj voki atenton de la mondo pri graveco de universala lingvo.

La vasta « auditorium » (aŭdejo) de la Ekspozicio aŭ « Hall des Congrès » (Salono de la Kongresoj) kun ĉiuj ĉambroj por dezireblaj kunvenoj, estos disponebla por la Esperantista Kongreso, kaj la amerika-alilanda gazetaro uzos speciale tiun novan lingvan ilon.

Ĉiu propono via, rilate al la organizo de tiu kongreso, estos ŝatata de la Kompanio de la Ekspozicio de Jamestown kaj ni rogas vin respondi laŭ via konveno, dirante al ni la daton la plej oportunan por malfermo de Esperantista kongreso dum la Ekspozicio de Jamestown kiu daŭros de la 26a Aprilo ĝis la 30a Novembro 1907.

Kun respekto,
(*subsignita*) C. Brooks Johnston,
prezidanto, konsilantaro de la regantoj.

***

Al tiu alvoko, tiel interesa, la Komandanto Lemaire povis nur respondi ke li enŝipiĝos la 22a Januaro 1907, difinita por la Centra Afriko, kie li iras kiel unua Komisario de la Kongolanda registaro apud la misio mikse angla-kongolanda.

Tiu misio matematike fiksos, sur loko mem, la 30an meridianon oriente de Greenwich, kiu, laŭ la traktaĵoj, apartigas la anglajn teritoriojn de la Kongolandaj.

Komandanto Lemaire do povos alesti nek al la Kongreso en Norfolk, nek al la Kongreso en Cambridge.

IDEI INTERNATIONAL.

Tel le titre d'une revue mensuelle, que Monsieur W. Bonto van Bylevelt, représentant de l'Idiom neutral à Bruxelles, a commencé de faire paraître anticipativement, car le premier numéro porte la date du « 1 Yanuar 1907 ».

Rédaction : rue Hobbema 73, Bruxelles.

Prix des 12 numéros de l'abonnement annuel : 4 francs; un numéro : 0 fr. 40; par la poste 0 fr. 45.

Voici le sommaire du premier numéro, donné en « lingua european » comme le porte la couverture :

Introduction
Noi shersh kolaboratori
De Internationalism
Movamenti international
Politik e Lingua
Kongresi Kosmoglotik
Kuale sinior Couturat reedit
Evolution de omni proyekti
Avisi mixed
Bibliografia
Kuvertur : Preg urgent. Recepted. Anunsi.

***

Voici pourquoi la revue dont nous annonçons la naissance se dit écrite « in lingua european ».

C'est qu'elle compte grouper comme principaux collaborateurs les auteurs de projets de langue universelle auxiliaire que le grand succès de l'Esperanto a amenés à examiner de très près une question qui, sans l'Esperanto vainqueur, ne les aurait vraisemblablement jamais préoccupés.

Voici comment s'exprime la revue « Idei international » :

« En vérité, la langue presque miraculeuse de « laquelle nous parlons constamment, n'est pas « encore en possession d'un nom. Probablement on « la nommera, dans l'avenir, « lingua European », « lingua international », ou, en abrégé, « Euro- « peana », ou Internationala ». Provisoirement on « l'indique par les noms, imprimés sur les diction- « naires des auteurs divers. Ces auteurs ont réuni « dans leurs livres et vocabulaires une faible partie « de la masse énorme des mots, déjà internatio- « nalisés au cours des siècles ».

« De cette façon certaines personnes écrivent en « Mundolingue, d'autres en Nuove-Roman, ou en « Lingua Komun, ou en Panroman, ou en Latino « sine flexione.

« Pour ce fait que en ce moment nous usons en « grande partie du vocabulaire de « Akademia « international de lingua universal », on peut dire « que nous écrivons en « Neutral ».

« Seulement nous employons une autre orto- « graphe, et généralement nous nous réservons la « plus grande liberté dans l'application des règles « grammaticales, élaborées par l'association ».

***

Je crois cette citation suffisante pour fixer les idées sur le « bloc » qui vient de se dresser en face de l'Esperanto.

Car si les divers projets de langue internationale dont nous avons cité les noms plus haut sont conviés à collaborer à « Idei international », l'invitation contraire est signifiée à l'Esperanto.

Tia estas la titolo de monata revuo, kiun Sinjoro W. Bonto van Bylevelt, riprezentanto de Idiom neutral en Bruselo, komencis aperigi malprokraste, ĉar la unua numero datumiĝas « 1 yanuar 1907 ».

Redakciejo : rue Hobbema, 73, Bruxelles.

Prezo de la 12 numeroj de la jara abono : 4 frankoj ; unu numero : 0.40 fr.; poŝte, 0.45 fr.

Jen estas la enhavo de la unua numero redaktita en « lingua european » kiel anoncas la koverto :

Introduktion.
Noi shersh kolaboratori.
De Internationalism.
Movamenti international.
Politik e Lingua
Kongresi Kosmoglotik.
Kuale sinior Couturat reedit.
Evolution de omni proyekti.
Avisi mixed.
Bibliografia.
Kuvertur : Preg urgent. Recepted. Anunsi.

***

Jes estas la klarigo, pro kio la revuo, kies naskiĝon ni anoncas, estas skribita, laŭ ĝi-mem « in lingua european ».

Tiu revuo intencas grupigi, kiel ĉefajn kunlaborantojn, la elpensintojn de projektoj pri Universala helpanta lingvo, kiujn la granda sukceso de Esperanto enkondukis al la detala ekzameno de demando kiu, sen helpo de la venkanta Esperanto, verŝajne neniam priokupus ilin.

Tiel klarigas la revuo « Idei international » :

« Vere, la lingvo kvazaŭ mirakla, pri kiu ni ĉiam « parolas, ne posedas ankoraŭ nomon. Eble oni « nomos ĝin, en estonteco, « lingua European, « lingua international » aŭ unuvorte « Europeana » « aŭ « Internationala ».

« Provizore oni montras ĝin per la nomoj presitaj « sur la vortaroj de la diversaj aŭtoroj. Tiuj aŭtoroj « kolektigis en iliaj libroj kaj vortaretoj, malgrandan « parton de la grandega amaso da vortoj, jam inter- « naciigitaj dum la pasintaj centjaroj. Tiel, iaj per- « sonoj skribas per « Mundolingue », aliaj per « Nuove-Roman », aŭ per « Lingua Komun », aŭ « per « Panroman » aŭ Latino sine flexione ».

« Ĉar en tiu ĉi momento, ni uzas grandan parton « de la vortareto de « Akademia international de « lingua universal » oni povas konkludi ke ni skri- « bas per « Neutral ».

« Tamen ni uzas alian ortografion kaj, ĝenerale, « ni konservas la plej plenan liberecon en aplikado « de la gramatikaj reguloj prilaboritaj de la kunu- « laro. »

***

Mi opinias ke tiu citaĵo sufiĉas por klarigi la ideojn pri la « bloko » kiu ĵus stariĝis antaŭ Esperanto.

Car se la diversaj projektoj de internacia lingvo, kies nomojn ni citis ĉi supre, estas invititaj kunlabori al « Idei international », la mala invito estas adresita al Esperanto tiel :

Ecoutez ceci :
« Dr H. M. auteur de Panroman, nous écrit qu'il
« collaborera avec plaisir. Voici en quels termes il
« salue la venue de « Idei international » :
« Votre idée de créer un journal pour l'étude et
« la critique des langues universelles est excellente!!
« Tout auteur écrira dans son dia'ecte (qui devra
« être néo-latin) et alors on verra bientôt quelle
« solution est la meilleure.
« Les langues *française*, *anglaise* et *allemande*
« pourront aussi être admises, mais en aucun cas
« l'*Esperanto* qui n'est compris par personne, ex-
« cepté par les Espérantistes ».

***

Eh bien ! nous serons moins intolérants que le docteur munichois, et les colonnes de Belga Sonorilo donneront des textes de Neutral, de Panroman, de Mundolingue, de Nuove Roman, etc. etc.

Ce sera le meilleur moyen de montrer aux Espérantistes combien l'Esperanto est autrement vivant que les productions ci-dessus énumérées ; ces productions sont à l'Esperanto ce qu'une ébauche est à l'œuvre parfaite.

Pour le moment nous dirons à nos lecteurs et amis : informez-vous de ces divers essais dits «néolatins » ; ne vous arrêtez pas à leur facilité de surface ; efforcez-vous de vouloir non-seulement en lire quelques pages, mais veuillez en *écrire* vous-mêmes quelques pages.

Et alors vous serez fixés ; vous ne craindrez rien pour l'Esperanto, dont le nom, comparé à Panroman, Neutral, Mundolingue, est déjà vraiment significatif.

B. S.

« Dr H. M. elpensinto de Panroman, skribas al n
« ke li kunlaboros plezure. Per la sekvantaj vortoj
« li salutas la naskon de « Idei international » :
« Via ideo, krei jurnalon por lernado kaj kritiko
« de la universalaj lingvoj estas bonega!!
« Ĉia aŭtoro skribos per sia dialekto (kiu nepre
« estos nov-latina) kaj oni baldaŭ ekvidos la solvon
« la plej bonan.

« La lingvojn *francan*, *anglan* kaj *germanan* oni
« povos ankoraŭ akcepti, sed neniam *Esperanton*,
kiun neniu, krom la Esperantistoj, komprenas. »

***

Nu ! ni estos malpli netoleremaj ol la Muniĥa Doktoro, kaj Belga Sonorilo enlokiĝos en ĝi tekstojn de Neutral, Panroman, Mundolingue, Nuove Roman, k. c. k. c.

Tio estos la plej bona rimedo por montri al la Esperantistaro, je kia grado Esperanto estas pli vivema ol la produktaĵoj supre ĉititaj ; tiuj produktaĵoj rilatas al Esperanto, kiel skizaĉo rilatas al perfekta verko.

Nun ni diras al niaj legantoj kaj amikoj : vi informiĝu pri tiuj diversaj provoj nomitaj « nov-latinaj » ; ne haltigu kontraŭ ilia ŝajna facileco, vole penu por ne nur legi kelkajn paĝojn sed ankoraŭ por *skribi* vi mem kelkajn paĝojn.

Kaj tiam vi estos klaraj ; vi timos nenion pri Esperanto, kies nomo kompare al Panroman, Neutral, Mundolingue, estas sufiĉe kaj vere signifa.

B. S.

BIBLIOGRAFIO.

Ĉe A.-J. Willeryck, 4, Nouvelle Promenade, Bruges (Belgujo) :

Blinda Rozo, rakonto de la flandra verkisto H. Conscience, *tradukis † S^{ino} Edm. Van Melckebeke-Van Hove* . . fr. 1.00
(Vidu la apartan priparolon en tiu ĉi no).
La libro enhavas desegnaĵojn, faritajn laŭ la originalaĵoj de la flandra pentristo Edward Dujardin.

Companion of the English Esperantist, *de A.-J. Willeryck.* . . . . fr. 0,50
Ĝi enhavas aron da frazoj el la ĉiutaga vivo, en la angla lingvo kun esperanta traduko ; mallongan klarigon de la esperanta gramatiko.
Tre oportuna poŝlibreto por Angloj, elegante bindita per verda tuko ; taŭgas ne nur por instrui Esperanton al Angloj, sed ankaŭ la anglan lingvon al Esperantistoj.

Kelkaj Floroj Esperantaj, Serio 1a, no 3a de *A.-J. Willeryck.*
En Belgujo . . . . fr. 0,20
En aliaj landoj . . . . » 0,25
La malnovaj legantoj de *Belga Sonorilo* jam konas la du antaŭajn nojn de tiu eldonaĵo ; la nova no ne estas malpli ĝojiga ol siaj pliaĝaj fratoj : ŝercaĵoj, spritaĵoj kaj, plie, belaj ilustraĵoj prezentas la broŝuron kiel bonegan amuzigilon.
Ĝi estas dediĉita al So Capé, redaktoro de *Tra la Mondo.*

Ĉe la aŭtoro, en Louvain (Belgique) :

Manuel complet de Langue Internationale Esperanto. par les méthodes analytique et synthétique, *de Eugène Mathys, filo, profesoro en* Louvain.
En Belgujo . . . . fr. 0,30
En aliaj landoj . . . . » 0,40

Ĉe Esperanto Verlag Möller & Borel, 95, Prinzenstrasse, Berlin (Germanujo) :

Wörterbuch Deutsch-Esperanto, *de Hermann Jürgensen kaj M. Pagnier, sub redakcio de Do Zamenhof.* 2a eldono.
broŝurita (m. 2,00). . . fr. 2,50
elegante bindita, per tolo (m. 2,50) . . . » 3.15
Tiu vortaro, germana-esperanta, estas multe pli ampleksa ol siaj antaŭuloj ; ĝi enhavas multe da novaj vortoj, enkondukitaj de l' ĝeneralo uzado.
Ankaŭ, ŝajne, malaperis kelkaj idiotismoj, ĉar la esprimo *elrigardi* ne plu ekzistas en tiu nova eldono ; la vorto *Aussehen* =**aspekto.**
Sed ĝi enhavas ankoraŭ la vorton *bicikleto*, kiu ŝajnas eraro : efektive, tio kion oni nomas ĝenerale « *bicyclette* » ne estas malgranda « *bicycle* », same kiel « *cigarette* », ne estas malgranda « *cigare* » ; sekve, ŝajnas ke oni rajtus skribi *biciklo, bicikleto,* kaj... **bicikledo**, same kiel ekzistas *cigaro, cigareto,* kaj... **cigaredo**.

Ĉe Librejo Hachette, 79, Bd St Germain, Paris :

Bildaro Esperanta, *koloraj folioj, por infanoj.* 25 malsamaj noj, laŭ la ĉie-konata modelo *Images d'Epinal.* Ĝojiga afero por buboj.

Universala Vortaro, de *Do Zamenhof* . . . . . . » 1,00

Ekzercaro de la Lingvo Internacia Esperanto, *de Do Zamenhof* . . . . » 0,75

Fundamento de Esperanto, *de Do Zamenhof* . . » 2,00
Tiuj tri libroj estas apartigitaj broŝuritaj eldonaĵoj de la bindita libro *Fundamento de Esperanto.*

TRA MEZ-AFRIKO.
A TRAVERS L'AFRIQUE CENTRALE.

CONFÉRENCE AVEC PROJECTIONS, DONNÉE PAR LE

Commandant CH. LEMAIRE,

au 2me Congrès Universel d'Esperanto, à Genève, le Samedi 1er Septembre 1906.

Edition grand-format, 275mm × 220mm, contenant 85 pages, dans lequel l'auteur décrit ses voyages et sa vie au Continent Noir.

Ainsi qu'il est dit dans les préfaces reproduites ci-dessous, l'auteur nomme son livre *type des publications futures.*

Il est édité en deux langues : sur la page de gauche, le texte français, imprimé en noir ; sur la page de droite, le texte Esperanto, en vert.

Plus de 60 illustrations en phototypie agrémentent et expliquent le texte.

L'exemplaire ordinaire coûte . . fr. 2,50
L'exemplaire de luxe » . . » 3,00

En vente chez l'éditeur : A.-J. Witteryck, Bruges.

PAROLADO KUN PROJEKCIOJ, FARITA DE

Komandanto CH. LEMAIRE,

ĉe la Dua Universala Kongreso de Esperanto, en Genevo, sabato 1[a] de Septembro 1906[a].

Grand-forma libro, 275mm×220mm, enhavanta 85 paĝojn, en kiu la aŭtoro rakontas siajn vojaĝojn kaj sian vivon en la « Nigra Kontinento ».

Kiel estas klarigata en la ĉi subaj antaŭparoloj, la aŭtoro nomas sian libron : *modelo de l' estontaj eldonaĵoj.*

Ĝi enhavas du-lingvan tekston : sur la maldekstra paĝo, francan tekston nigre presitan ; sur la dekstra paĝo, esperantan tekston verde presitan.

Pli ol 60 fototipiaj ilustraĵoj agrabligas kaj klarigas la legon.

Ordinaro ekzemplero kostas . . fr. 2,50
Luksa ekzemplero » . . » 3,00

Aĉetebla ĉe la eldonisto : A.-J. Witteryck, Bruĝo.

AVANT-PROPOS.

Pour la publication de ce petit travail l'auteur a employé le type qu'il estime pouvoir dénommer « type des publications de l'avenir ».

Il pense, en effet, qu'il est, dès aujourd'hui, désirable de voir les auteurs qui peuvent déjà le faire, donner leurs travaux en deux langues, leur langue maternelle d'une part, d'autre part la langue seconde la même pour tous.

Le texte dans cette langue seconde devra être de l'auteur même du texte en langue maternelle, de manière à faire oublier enfin le trop célèbre : « tradutore, traditore ».

Les gens ayant la même langue maternelle que l'auteur ne liront pas son texte international, qui ne s'adressera qu'aux autres, ou du moins à ceux qui auront eu la vaillance de s'assimiler la langue seconde, la même pour tous.

C'est à ce programme que répond cette première petite publication.

Puisse-t-elle être une preuve nouvelle du mal fondé, volontaire ou involontaire, de l'accusation lancée contre l'Espéranto « destructeur des langues », alors qu'il sera le meilleur protecteur des langues naturelles, grandes et petites, parce qu'il permettra, dans un avenir plus ou moins rapproché, de n'éparpiller plus son temps sur diverses langues forcément mal connues, mais de concentrer toute son attention sur sa langue maternelle, petite ou grande, qu'on étudiera enfin à ond, et sur la langue seconde, la même pour tous, l'Espéranto radieux.

***

J'ai aussi la candeur de penser que peut-être, quelqu' homme de bonne foi, ne connaissant rien à l'Espéranto, après avoir lu mon texte français se dira que cela a pu être traduit en Espéranto de manière à être compris totalement, et avec le même plaisir — ou ennui, voire désagrément — par les Espérantistes; et que, s'étant dit cela, il croira cette expérience assez concluante pour qu'il se décide à prendre connaissance de cette admirable création humaine, autrement que par les avant-derniers rires jaunes — jaune d'or, jaune de bile — des canaris qui trouvent que le rossignol pourrait bien se dispenser de « gueuler ».

***

Comm[t] LEMAIRE CH.

ANTAŬ-PAROLETO.

Por publikigi ĉi tiun verketon, la aŭtoro uzis modelon nomindan, laŭ sia opinio. « modelo de l' estontaj eldonaĵoj ».

Li, efektive, opinias ke, de hodiaŭ, estas dezirinda vidi la verkistojn — kapablajn jam tiel fari, kompreneble — eldoni siajn verkojn per du lingvoj, t. e. unuflanke sia lingvo natura, aliaflanke la dua lingvo, la sama por ĉiuj.

La teksto lingvodua, devas esti de la aŭtoro mem de l' teksto lingvonatura, tiamaniere ke oni povos, fine, forgesi la tro faman : « tradutore, traditore ».

Homo de sama natura lingvo kiel la aŭtoro, ne legos la tekston internacian kiu estos nur por la aliaj, aŭ almenaŭ por tiu kiu estos estinta sufiĉe kuraĝa por lerni kaj akiri la duan lingvon, saman por ĉiuj.

Tian programon obeas ĉi tiu unua verketo. Ĝi estu, se eble, nova pruvo de la eraro, ĉu vola ĉu nevola, de tiuj kiuj kulpigas Esperanton, « detruisto de l' lingvoj », tiam kiam ĝi estas la plej bona protektanto por ĉia natura lingvo, grava aŭ negrava, tial ke ĝi permesos, en estonteco pli malpli proksima, ne disĵeti plu tempon inter diversaj lingvoj devege malbone konataj, sed koncentrigi la tutan atenton pri sia natura lingvo, malgranda aŭ granda, kiun oni fine ellernos tutprofunde, kaj pri la lingvo dua, la sama por ĉiuj, glora Esperanto.

***

Ankaŭ mi havas la simplanimeco kredi ke ia honesto, ia bonfidulo, tute nescianta pri Esperanto, leginte mian francan tekston, al si mem ekdiros ke tion oni povis esperante traduki tiamaniere ke oni estu komprenata tutplene kaj kun la sama plezuro — aŭ enuo, eĉ enuego — de l' Esperantistaro ; kaj mi kredas ankaŭ ke, dirinte tion al si, tia homo, honesta kaj bonfida, opinios tiun eksperimenton sufiĉe gravan por ke li decidu ekkonatiĝi kun tiu mirinda homa elpensaĵo, alie ol per la antaŭlastaj kantaĉoj de tia lasta kanario kiu opinias ke la najtingalo estus simple deca, ne plu « faŭkkriegante ».

***

Komandanto LEMAIRE CH.

Préface de Monsieur le Général d'artillerie SEBERT

de l'Institut de France.

Parmi les faits saillants du 2me Congrès espérantiste tenu cette année à Genève, il convient d'accorder une mention spéciale à la conférence faite par Monsieur le commandant Lemaire, de l'artillerie belge, à la séance solennelle de clôture, dans l'admirable « Victoria Hall ».

C'était, certes, tentative hardie que de s'adresser pendant plus d'une heure, en employant la seule nouvelle langue, à un public en partie non espérantiste, peut-être même en partie prévenu contre l'Espéranto.

Mais tel était l'ascendant résultant à la fois et de la personnalité de l'orateur, et du feu et de la conviction caractérisant sa conférence; telle était aussi l'impression déjà produite par les précédentes séances du Congrès, ainsi que par les incidents émouvants qui avaient marqué ses diverses réunions, que le succès du commandant Lemaire a été complet.

Le choix du sujet était d'ailleurs bien fait pour intéresser l'auditoire d'élite qui remplissait le vaisseau de Victoria Hall et dont l'attention était très heureusement soutenue par de nombreuses projections lumineuses.

Le monde espérantiste sait comment le commandant Lemaire s'est illustré par ses voyages d'exploration scientifique au Congo.

Nouveau *Savorgnan de Brazza*, il s'est imposé la mission de faire œuvre civilisatrice sans recourir à la violence, sans léser les droits des indigènes, en respectant leurs intérêts; à juste titre il s'enorgueillit d'avoir pu remplir cette tâche, car il a accompli deux traversées d'Afrique sans tirer une seule cartouche de guerre.

Or le conférencier avait choisi précisement, comme sujet de sa conférence, l'histoire de la reconnaissance d'un pays neuf, de son occupation d'abord provisoire, puis définitive, montrant steamers et locomotives parcourant l'Afrique centrale où, à ses débuts d'explorateur, il n'avait trouvé que pirogues et sentiers de caravanes.

Ces étapes et ces transformations étaient présentées de façon frappante par un ensemble de photographies choisies.

Et ce fut un remarquable spectacle que celui de cet officier en uniforme faisant l'histoire de l'œuvre des Belges en Afrique, dans cette langue nouvelle, souple et harmonieuse; et ce qui grandissait singulièrement cette manifestation c'est qu'elle se faisait devant le créateur même de cette langue, devant le docteur Zamenhof, radieux de la voir jouer le rôle d'instrument de paix et de fraternité entre les hommes, qu'il n'a cessé de rêver pour elle.

Quel plus noble usage en pouvait-on faire que de l'employer, et de l'employer seule, dans de telles circonstances, à proclamer, au milieu de considérations philosophiques élevées, les droits et les prérogatives imprescriptibles de la race noire que tant de « civilisés blancs » s'obstinent à traiter comme du bétail humain, pour cela seulement que les hommes, les femmes et les enfants de cette autre race sont d'une autre couleur que nous, parlent une langue que nous ne comprenons pas, et ignorent forcément ce que représente notre civilisation.

Puisse l'exposé éloquent et heureux du commandant Lemaire servir de leçon à ses émules et à ses successeurs, dans cette œuvre de pénétration du continent africain qui demandera, longtemps encore, efforts et sacrifices.

Tel le vœu que forment tous ceux qui ont couvert d'applaudissements sa courageuse conférence, et c'est dans l'espoir d'aider à la réalisation de ce vœu que je donne cette préface à la belle conférence de mon jeune camarade d'armes.

Puissions-nous avoir souvent à nous enorgueillir d'adeptes tels que le commandant Lemaire!

L'Espéranto pourra alors, suivant le vœu de son inventeur, créer pour beaucoup de ses adeptes, à côté de leur mère patrie et de sa langue toujours chérie, un nouveau pays d'adoption, dont les frontières ne seront nulle part et la capitale partout; ce pays d'adoption verra se rencontrer, dans une atmosphère de paix et de fraternité, les apôtres de l'œuvre de la civilisation par la science, la loyauté, la vérité, l'humanité!

Général SEBERT.
Membre de l'Institut de France.

Antaŭ-parolo de Sinjoro Generalo SEBERT

de l' artilerio, membro de l' franca Instituto.

Inter la faktoj notindaj de l' dua esperantista kongreso, okazinta tiu ĉi jare, en Genevo, decas atentigi speciale al la parolado parolita de sinjoro Komandanto Lemaire, de l' belga artilerio, ĉe la solena ferma kunsido, en la admirinda « Victoria-Hall ».

Estis ja, maltima provo, ĉu ne, uzante nur la novan lingvon, paroladi dum pli ol unu horo al kunveno parte ne esperantista, eĉ eble parte antaŭjuĝanta pri Esperanto.

Sed tiela estis la altrudeco rezultanta, samtempe, de la personeco de l' parolanto, de l' fervoro kaj de l' konvinko karakterizantaj lian paroladon; tiela ankaŭ estis la impreso jam farita de la antaŭaj kunsidoj de l' kongreso, kaj de kortuŝantaj okazaĵoj en la diversaj kunvenoj, ke tuplena estas estinta la sukceso de Komandanto Lemaire.

L'objekto de la parolado, ja, vere taŭgis por interesi la ŝatindan aŭdantaron kiu plenigis la navegon de Victoria Hall, kaj kies atenton tre lerte ekscitis multe da lumprojekcioj.

Esperantistaro tre bone scias kiel Komandanto Lemaire distingiĝis per siaj vojaĝoj de scienca esplorado en Kongo-o.

Nova *Savorgnan de Brazza*, li altrudis al si plenumi elfaraĵon civilizacian sen uzi perforton, sen domaĝi la rajtojn de enlanduloj, respektante ilian utilon; tute prave lie fieriĝas sukcesinte elfari tian taskon, ĉar li plenumis du transiradojn d'Afriko, sen bruligi eĉ unu milit-kartoĉon.

Nu, precize, la parolanto estis elektinta, kiel objekto de sia parolado, rakonton pri esplorado de nekonata lando, ĝia ekokupado unue provizora, poste definitiva; li montris vaporŝipon kaj lokomotivon trairantajn Mez-Afrikon kie, je sia unua alveno, li trovis nur pirogon kaj karavanvojeton.

Tiuj progresoj, tiuj aliformiĝoj prezentiĝis laŭ maniero tute alloganta, dank' al serio da elektitaj fotografaĵoj.

Kaj estis vere mirinde vidi tiun oficiron, uniforme vestitan, dirintan, per la nova lingvo, tiel fleksebla, tiel belsona, la historiadon de l' belga kreaĵo en Mez-Afriko; plie tiun elmontraĵon mirinde pligrandigis la ĉeesto de l' elpensinto de tiu lingvo, doktoro Zamenhof, feliĉega vidante ĝin uzata kiel ilo por paco kaj frateco inter homoj, laŭ lia ĉiama revo.

Ĉu oni povis fari pli belan uzadon de la lingvo ol uzi ĝin, kaj nur ĝin, en tiaj circonstancoj por, meze de altaj filozofiaj konsideraĵoj, proklami la ne neniigeblajn rajtojn de la negra raso, kun kiu tiom da «blankaj civilizuloj» obstinas agadi kiel kun homa brutaro nur pro tio ke la viroj, la virinoj kaj la infanoj de tiu alia raso havas, haŭte, alian koloron ol ni, ke ili parolas lingvon ne komprenatan de ni, kaj nescias, devige, el kio konsistas nia civilizacio.

Dezirinda estas ke la lerta kaj elokventa klarigaĵo de Komandanto Lemaire, estu leciono por liaj egalemuloj kaj posteuloj, en tiu penetrado de l' Afrika Kontinento kiu, ankoraŭ dum longatempo, postulos klopodojn kaj oferojn.

Tia estas la fervora deziro de ĉiuj kiuj varmege aplaŭdadis lian kuraĝan paroladon. Esperante helpi al la efektiviĝo de tiu deziro, mi donas tiun antaŭparolon al la bela parolado de mia juna armil-kamarado.

Dezirinda estas ke ni povu, ofte, fieriĝi pro adeptoj kiel Komandanto Lemaire.

Tiam Esperanto, konforme al la deziro de sia elpensinto, flanke de ilia patrolando (kun ĝia lingvo ĉiame ŝatata kaj ŝatota) povos krei, por multe da siaj adeptoj, duan patrolandon kies limoj estos nenie, ĉefurbo ĉie; en tiu dua patrolando, provizita je atmosfero pacemeca kaj fratemeca, renkontiĝos la apostoloj de l' elfarado civilizacia pri, per, por, pro Scienco, Senartifikeco, Veremeco, Humaneco.

GENERALO SEBERT,
el Franca Instituto.

